

WYKAZ ZMIAN

DO SZCZEGÓŁOWEGO OPISU PRIORYTETÓW PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA MAŁOPOLSKI 2021-2027

Uchwałą ZWM nr 120/25 z dnia 28 stycznia 2025 r. wprowadzono następujące zmiany kartach działań oraz tabelach finansowych:

- 1) w sekcji dotyczącej **pomocy publicznej – unijna podstawa prawna**, w odniesieniu do właściwych działań:
 - a) usunięto: Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis oraz Rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym
 - b) dodano Rozporządzeniem Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym
- c) sekcji dotyczącej **pomocy publicznej – krajowa podstawa prawna**, w odniesieniu do właściwych działań – usunięto: Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 2062)
- d) w działaniu 1.2 **Bony na innowacje dla MŚP**
 - a. W polu **Wskaźnik produktu** przywrócono wskaźnik: *PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)*.
 - e) w działaniu 2.5 **Wdrażanie Programu ochrony powietrza**
 - a. w części dotyczącej opisu działania: w odniesieniu do typu projektu A., doprecyzowano, że możliwy jest zakup wyłącznie pojazdów elektrycznych lub wodorowych, w związku ze stanowiskiem KE dot. wsparcia inwestycji obejmujących swym zakresem elementy związane z paliwami kopalnymi oraz w odniesieniu do zapisów wskazujący na maksymalny limit dofinansowania na jedną gminę doprecyzowano, że limit dotyczy wszystkich naborów w ramach działania 2.5 typ projektu A., co oznacza że gmina może skorzystać jednokrotnie z tego wsparcia.
 - b. w części dotyczącej opisu działania: w odniesieniu do typu projektu B., wprowadzono zmiany porządkowe oraz w odniesieniu do zapisów wskazujący na maksymalny limit dofinansowania na jedną gminę doprecyzowano, że limit dotyczy wszystkich naborów w ramach działania 2.5 typ projektu B., co oznacza że gmina może skorzystać jednokrotnie z tego wsparcia, dodatkowo usunięto słowa: „(związek gmin/stowarzyszenie gmin)”.
 - f) w działaniu **2.14 Ochrona różnorodności biologicznej**
 - a. w części dotyczącej opisu działania zapis w brzmieniu: *możliwe będzie m.in. usuwanie inwazyjnych gatunków obcych, reintrodukcja gatunków chronionych i/lub zagrożonych, ochrona in situ, utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez wypas zwierząt trawożernych, ochrona i hodowla zapylaczy, tworzenie ścieżek*

dydaktycznych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, wprowadzanie drzew i krzewów gatunków rodzimych m.in. na korytarzach migracyjnych.

otrzymuje brzmienie:

możliwe będzie m.in. usuwanie inwazyjnych gatunków obcych, reintrodukcja gatunków chronionych i/lub zagrożonych, ochrona *in situ*, utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez wypas zwierząt trawożernych, **zachowanie i udrażnianie korytarzy ekologicznych**, ochrona i hodowla zapylaczy, tworzenie ścieżek dydaktycznych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zachowanie różnorodności biologicznej, wprowadzanie drzew i krzewów gatunków rodzimych m.in. na korytarzach migracyjnych.

g) w działaniu **4.7 Drogi powiatowe - ZIT**

- a. w części dotyczącej opisu działania, w akapicie wskazującym zasady, jakie będą mieć zastosowanie w odniesieniu do przedsięwzięć wspieranych w ramach działania, w pkt 2) odnoszącym się do potrzeby wypełnienia tematycznego warunku podst. 3.1 Kompleksowe planowanie transportu na odpowiedni poziomie, dla CP 3. – zapis w brzmieniu: „lub muszą wynikać z innego aktualnego dok. planistycznego w obszarze transportu przygotowanego na poziomie samorządu powiatu”

otrzymał brzmienie:

„lub muszą wynikać z innego aktualnego dok. planistycznego w obszarze transportu przygotowanego **przez JST lub stowarzyszenie JST**”.

h) w działaniu **5.18 Regionalna oferta turystyczna**

- a. w części dotyczącej opisu działania dodano zapis w brzmieniu: **W typie projektu C dopuszcza się uwzględnienie kosztów pośrednich w wysokości równej 7% bezpośrednich wydatków kwalifikowalnych projektu.**

i) w działaniach **6.6 Rozwój kompetencji kadr i adaptacja do zmian** oraz **6.5 Wsparcie na rzecz równouprawnienia oraz godzenia życia zawodowego z prywatnym**

- a. w części dotyczącej opisu działania usunięto zapisy dotyczące podziału alokacji na typy projektów.

j) w działaniu **6.7 Wsparcie na rzecz zarządzania różnorodnością u pracodawców**

- a) w części dotyczącej opisu działania zapis w brzmieniu:

Grantobiorców proj. stanowią pracodawcy: (...) - spełniający warunki dostępu do otrzymania pomocy de minimis w proj. (tzn. wartość brutto uzyskanej pomocy de minimis w okresie bieżącego roku podatkowego i dwóch poprzednich lat podatkowych wraz z przewid. wart. wsparcia w proj., nie przekracza dopuszcz. limitu zgodnie z właściwymi przepisami);

otrzymuje brzmienie:

*- spełniający warunki dostępu do otrzymania pomocy de minimis w proj. (tzn. wartość brutto uzyskanej pomocy de minimis w okresie **trzech minionych lat** wraz z przewid. wart. wsparcia w proj., nie przekracza dopuszcz. limitu zgodnie z właściwymi przepisami);*

- b) W części dotyczącej opisu działania zapis w brzmieniu:
Grantobiorców proj. stanowią pracodawcy: (...) - nie posiadający strat. zarz. różnorodnością, w tym zarz. wiekiem, której stworzenie lub aktualizacja było finan. ze środ. publ. w ciągu ost. 3 lat;

otrzymuje brzmienie:

- nie posiadający strat. zarz. różnorodnością, w tym zarz. wiekiem, której stworzenie lub aktualizacja było finan. ze środ. publ. w ciągu ost. 3 lat lub z projektu „Pracownicy – najlepsza inwestycja dla firmy” realizowanego przez WUP Kraków.

- c) W części dotyczącej opisu działania zapis w brzmieniu:
Grantobiorców proj. stanowią pracodawcy: (...) - nieprowadzący dział., o której mowa w art. 1 ust. 1 Rozp. Kom. (UE) nr 1407/2013 bądź nr 2023/2831 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu UE do pomocy de minimis;

otrzymuje brzmienie:

- nieprowadzący dział., o której mowa w art. 1 ust. 1 Rozp. Kom. (UE) nr 2023/2831 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu UE do pomocy de minimis;

- k) w działaniu **6.21 Wsparcie usług społecznych w regionie**
a. w części dotyczącej opisu działania, w części dotyczącej typu B., zapis: *Uchwała 3/2023/III z dnia 13 października 2023 r. w sprawie przyjęcia rekomendacji dla kryteriów wyboru projektów w zakresie deinstytucjonalizacji opieki medycznej (z wyłączeniem działań dot. deinstytucjonalizacji opieki psychiatrycznej) i profilaktyki w ramach celu szczegółowego 4k*

otrzymuje brzmienie:

Uchwała 13/2023/III z dnia 13 października 2023 r. w sprawie przyjęcia rekomendacji dla kryteriów wyboru projektów w zakresie deinstytucjonalizacji opieki medycznej (z wyłączeniem działań dot. deinstytucjonalizacji opieki psychiatrycznej) i profilaktyki w ramach celu szczegółowego 4k

- l) w działaniu **6.29 Wsparcie wychowania przedszkolnego - ZIT**
a. w części dotyczącej opisu działania oraz innych powiązanych polach usunięto typ projektu D oraz informacje dotyczące tego typu.

- m) w działaniu **6.34 Wsparcie usług zdrowotnych – ZIT**
a. w części dotyczącej opisu działania, usunięto część dotyczącą typu projektu B. Skorygowano również grupę docelową adekwatnie do ograniczenia zakresu Działania oraz słowa kluczowe.

- n) w działaniach **6.28 Nauka i innowacja w małopolskich szkołach, 6.29 Wsparcie wychowania przedszkolnego - ZIT, 6.35 Transformacja cyfrowa szkół, 6.36 Wsparcie wychowania przedszkolnego – IIT OPK**

- a. w polu Uproszczone metody rozliczania, zapis: *do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu analizę porównawczą (obliczona zgodnie z art. 67(5)(a) rozp. 1303/2013 - podobieństwo rodzaju operacji) [art. 54(c) CPR]*
otrzymuje brzmienie:

do 25% stawka ryczałtowa na koszty pośrednie w oparciu o metodykę IZ (podstawa wyliczenia: koszty bezpośrednie) [art. 54(c) CPR],.

- o) w działaniu **6.36 Wsparcie wychowania przedszkolnego – IIT OPK**
- a. w części dotyczącej opisu działania uzupełniono zapisy odnoszące się do wsparcia w ramach typu projektu B. *Edukacja włączająca w ośrodkach wychowania przedszkolnego*. Dodatkowo zwiększono maksymalny pułap cross finansingu do 25 %
 - b. w części dotyczącej opisu działania, w warunkach ogólnych w ramach Działania dodano zapis: OWP specjalne i inne placówki, które prowadzą do segregacji lub utrzymania segregacji jakiejkolwiek grupy defaworyzowanej i/lub zagrożonej wykluczeniem społecznym, nie będą wspierane w zakresie infrastruktury i wyposażenia.
 - c. w polu wskaźnik produktu dodano wskaźnik *PLFCO12 Liczba ogólnodostępnych szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem w zakresie edukacji włączającej*.
- p) Wprowadza się nowe działanie **6.38 Wsparcie edukacji włączającej w wychowaniu przedszkolnym – ZIT**.
- q) w działaniu 8.4 **Inicjatywy lokalne na rzecz transformacji**
- a. w części dotyczącej opisu działania, zapis w brzmieniu:
W ramach działania wsparcie uzyskują projekty mające na celu aktywizację mieszkańców i lokalnego samorządu na rzecz łagodzenia społecznych, gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji Małopolski Zachodniej w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu oraz przygotowanie subregionu na negatywne skutki transformacji po 2030 roku. Wspierane będą działania podnoszące świadomość mieszkańców w zakresie sprawiedliwej transformacji oraz lokalne inicjatywy społeczne na rzecz przeciwdziałania/łagodzenia negatywnych skutków społecznych transformacji energetycznej.
Zaplanowano następujące typy wsparcia:
Typ A Działania informacyjne dla mieszkańców obszaru transformacji
Typ B Lokalne inicjatywy społeczne
Celem wsparcia typu A jest kształtowanie świadomości i podniesienie wiedzy mieszkańców Małopolski Zachodniej, czym jest sprawiedliwa transformacja energetyczna i gospodarka neutralna dla klimatu poprzez kształcenie lokalnych liderów transformacji przygotowanych do prowadzenia działań świadomościowych i wspierających/animujących aktywność i współpracę w społecznościach lokalnych na rzecz łagodzenia negatywnych skutków społecznych transformacji energetycznej subregionu i aktywnego włączenia w inicjatywy dotyczące neutralności klimatycznej.
W ramach projektów realizowane będą programy rozwojowe, w tym szkolenia, doradztwo, mentoring, coaching etc. bezpośrednio dla mieszkańców (osoby pełnoletnie, jak i młodzież szkolna) oraz tzw. szkoły lokalnych liderów transformacji dla osób zainteresowanych pracą w środowiskach lokalnych w celu wzmocnienia ich aktywności społecznej i obywatelskiej oraz współpracy w subregionie na rzecz sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej. Szkoły lokalnych liderów

transformacji będą skupiały się na podnoszeniu kwalifikacji, nabyciu kompetencji w zakresie działalności służącej wspieraniu i animowaniu społeczności lokalnej na rzecz rozwoju w zakresie sprawiedliwej transformacji, umiejętności działania na rzecz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w proces transformacji regionu ze szczególnym uwzględnieniem roli kobiet (działania na rzecz włączenia kobiet w transformację regionu, wsparcie i promocja roli kobiet w procesie transformacji, działania poświęcone budowaniu potencjału kobiet jako lokalnych liderek, działaczek i animatorek). Wsparcie w ramach szkół lokalnych liderów transformacji będzie obejmować także wzmocnienie potencjału podmiotów III sektora działających na obszarze i na rzecz transformacji poprzez: podnoszenie kwalifikacji i kompetencji członków organizacji, wolontariuszy i obywateli pracujących na rzecz NGO, wsparcie rozwoju instytucjonalnego, działania świadomościowe i promocji idei społeczeństwa obywatelskiego w środowisku lokalnym.

Celem wsparcia typu B jest wsparcie procesu sprawiedliwej transformacji na terenie Małopolski Zachodniej poprzez promowanie lokalnych inicjatyw społecznych na rzecz przeciwdziałania/łagodzenia negatywnych skutków społecznych transformacji energetycznej.

Podjęte inicjatywy mogą obejmować działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych na rzecz sprawiedliwej transformacji w szczególności:

- animowanie aktywności mieszkańców i wspólnot lokalnych na rzecz transformacji klimatycznej,
- zagospodarowanie przestrzeni publicznej (przestrzenie wokół bloków, skwery osiedlowe) - zwłaszcza obiektów małej architektury pod kątem dostępności dla starszych mieszkańców i osób z niepełnosprawnościami, opiekunów małych dzieci,
- podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji kulturowej na rzecz zachowania tradycji i folkloru regionalnego związanego z górnictwem,
- upowszechnianie zachowań ekologicznych i z zakresu ochrony środowiska wśród mieszkańców;

Projekty mogą przewidywać: organizację spotkań, warsztatów tematycznych z wykorzystaniem elementów kokreacji, realizację drobnych przedsięwzięć inwestycyjnych z zaangażowaniem społeczności lokalnych, poszukiwanie i wdrażanie dobrych praktyk w zakresie animowania aktywności lokalnej na rzecz transformacji klimatycznej.

Projekty objęte regulami pomocy publicznej nie mogą korzystać z dofinansowania ze środków budżetu państwa.

Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów, ujęte zostaną w regulaminie naboru.

otrzymuje brzmienie:

Typ A Lokalne inicjatywy społeczne

W ramach działania wsparcie uzyskują projekty mające na celu aktywizację w szczególności mieszkańców, lokalnego samorządu oraz organizacji społeczeństwa obywatelskiego na rzecz łagodzenia społecznych,

gospodarczych i środowiskowych skutków transformacji Małopolski Zachodniej w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu oraz przygotowanie subregionu na negatywne skutki transformacji po 2030 roku.

W ramach działania realizowane będą lokalne inicjatywy na rzecz przeciwdziałania/łagodzenia negatywnych skutków społecznych transformacji energetycznej w Małopolsce Zachodniej (tj. na terenie powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego i/lub wadowickiego) obejmujące:

- 1. działania edukacyjne (np. w formie spotkań, warsztatów) zwiększające wiedzę i świadomość mieszkańców (osób dorosłych, młodzieży, dzieci) lub podmiotów w zakresie sprawiedliwej transformacji, transformacji klimatycznej, ochrony środowiska, zachowań ekologicznych;**
- 2. działania animacyjne pobudzające aktywność mieszkańców (osób dorosłych, młodzieży, dzieci) lub podmiotów na rzecz transformacji klimatycznej, ochrony środowiska, umiejętności działania na rzecz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w proces transformacji;**
- 3. działania podtrzymujące i upowszechniające tradycję kulturową na rzecz zachowania tradycji i folkloru regionalnego związanego z górnictwem (jedynie w połączeniu z formami wsparcia wskazanymi w pkt 1 lub w pkt 2);**
- 4. wzmacnianie własnego potencjału Beneficjenta/partnera projektu na rzecz przeciwdziałania/łagodzenia negatywnych skutków społecznych transformacji energetycznej, w tym ochrony środowiska poprzez:**
 - podnoszenie kwalifikacji, kompetencji, umiejętności przedstawicieli organizacji, w tym m.in. w zakresie działalności służącej wspieraniu i animowaniu społeczności lokalnej, umiejętności działania na rzecz zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego w proces transformacji, zdobywaniu umiejętności leaderskich (ze szczególnym uwzględnieniem roli kobiet w procesie transformacji oraz budowania ich potencjału jako lokalnych animatorek, działaczek, liderek)**
 - działania promujące budowanie relacji z innymi sektorami (w tym np. administracją lokalną, środowiskiem szkolnym, akademickim, biznesem),**
 - realizację niezbędnych badań, analiz, poszukiwanie i wdrażanie dobrych praktyk w zakresie animowania aktywności lokalnej na rzecz transformacji klimatycznej;**

Wsparcie o którym mowa w pkt 4 dotyczy wyłącznie Beneficjenta lub partnera projektu będącego organizacją społeczeństwa obywatelskiego z terenu Małopolski Zachodniej (i jego przedstawicieli) oraz może być realizowane w projekcie uzupełniająco wyłącznie w połączeniu z innymi formami wsparcia (wskazanymi w pkt 1 lub w pkt 2).

5. działania infrastrukturalne wspomagające rozwój wspólnot i społeczności lokalnych na rzecz sprawiedliwej transformacji, w tym integrację społeczności lokalnych poprzez zagospodarowanie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych Małopolski Zachodniej, takiej jak m.in. przestrzenie wspólne

wokół bloków/domostw, skwery osiedlowe (w tym obiekty małej architektury), pod kątem:

- **dostępności dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób opiekujących się małymi dziećmi lub**
- **podniesienia poczucia bezpieczeństwa u użytkowników tych przestrzeni (np. oświetlenie, monitoring) lub**
- **rozwoju i tworzenia zielonej i niebieskiej infrastruktury mającej na celu ochronę i zwiększenie bioróżnorodności oraz wzbogacenia publicznych terenów zielonych lub**
- **integracji społeczności, w tym integracji międzypokoleniowej (np. paleniska, wiaty, grille, stoły, w tym stoły szachowe, place zabaw) lub**
- **aktywności fizycznej, szczególnie osób starszych na świeżym powietrzu (np. siłownie plenerowe, ławki, stojaki na rowery).**

Wsparcie o którym mowa w pkt 5:

- **dotyczy wyłącznie Beneficjenta lub partnera projektu będącego podmiotem z terenu Małopolski Zachodniej, który posiada odpowiedni tytuł prawny do zagospodarowania danej przestrzeni publicznej,**
- **może być realizowane w projekcie wyłącznie w połączeniu z innymi formami wsparcia (wskazanymi w pkt 1 lub w pkt 2),**
- **jest realizowane z zaangażowaniem społeczności lokalnej (np. poprzez konsultacje),**
- **nie przekracza wartości 500 000 zł wydatków kwalifikowanych w projekcie,**
- **dotyczy zagospodarowania przestrzeni, która jest i będzie bezpłatna dla jej użytkowników,**
- **jest realizowane w duchu Nowego Europejskiego Bauhausu, czyli idei dotyczącej kształtowania przestrzeni życia codziennego w zgodzie z trzema podstawowymi i wzajemnie powiązаныmi wartościami:**
 - **zrównoważonym rozwojem - rozwiązania uwzględniające cele klimatyczne, cyrkularność (obiegi zamknięte), brak zanieczyszczeń i różnorodność biologiczną,**
 - **estetyką - zapewniające wysoką jakość doświadczeń i nadrzędnie traktujące styl, nie tylko funkcjonalność,**
 - **integracją – promowanie włączenia społecznego poprzez zapewnienie dostępności i przystępności cenowej,**
- **stanowi przedsięwzięcie nieefektywne finansowo, a pożądane z punktu widzenia lokalnej społeczności lub realizowane głównie przez instytucje publiczne i co do zasady nie nienastawione na osiągnięcie zysku,**
- **uwzględnia rozwiązania energooszczędne oraz odpowiadające wyzwaniom zielonej gospodarki, a w projektach obejmujących tworzenie lub modernizację i wymianę oświetlenia zewnętrznego minimalizujące zanieczyszczenie sztucznym światłem,**
- **uwzględnia potrzebę adaptacji do zmian klimatycznych, poprzez co najmniej zachowanie zielonego charakteru tych obszarów i rosnących na nich drzew, w całym cyklu projektowym, w tym poprzez stosowanie standardów ochrony zieleni przy jednoczesnym dążeniu do zachowania lub**

zwiększenia powierzchni biologicznie czynnych i unikaniu tworzenia uszczelnionych powierzchni (w przypadku realizacji ciągów komunikacyjnych np. alejek spacerowych, chodników, ścieżek zapewniających dostępność).

Niekwalifikowalne będą w szczególności:

- **inwestycje takie jak parkingi, drogi, infrastruktura szkolna, przedszkolna, żłobkowa**
- **bieżące prace pielęgnacyjne**

Wsparcie w ramach działania powinno wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb społeczności lokalnych i być dostosowane np. formą do odbiorców wsparcia (mieszkańcy – osoby pełnoletnie/młodzież/dzieci, podmioty z terenu Małopolski Zachodniej).

Wnioskodawcą i partnerem (jeśli dotyczy) w projekcie musi być podmiot działający lokalnie (tj. posiadający siedzibę, filię, delegaturę, lokalny oddział, inną formę działalności (zorganizowaną reprezentację) na terenie objętym wsparciem w projekcie i znający sytuację oraz problemy wspieranych społeczności.

Ewentualne wydatki związane z zakupem wyposażenia, mebli, sprzętów (dotyczy wsparcia o którym mowa w pkt 1-4) mogą być ponoszone jedynie jako element uzupełniający projektu w sytuacji, gdy są niezbędne do jego realizacji. Maksymalny udział wydatków związanych z zakupem wyposażenia, mebli, sprzętów w kosztach bezpośrednich: 20 % wydatków kwalifikowalnych.

Projekty objęte regulami pomocy publicznej nie mogą korzystać z dofinansowania ze środków budżetu państwa.

Wysokość stawki ryczałtowej na koszty pośrednie: 7%

Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów, ujęte zostaną w regulaminie naboru.

b. **Wprowadza się zapis w polach:**

Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: 1 000 000 zł

Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych w projekcie: 50 000 zł

c. **W polu pomoc publiczna – unijna podstawa prawna zapis w brzmieniu: Bez pomocy**

otrzymuje brzmienie:

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.), Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

d. **W polu pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna zapis w brzmieniu: Bez pomocy**

otrzymuje brzmienie:

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz.U. 2023 poz. 280), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2024 poz. 598)

- e. w polu Typ beneficjenta – ogólny, zapis w brzmieniu: *Administracja publiczna, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe* otrzymuje brzmienie:

Administracja publiczna, Instytucje nauki i edukacji, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Partnerstwa, Partnerzy społeczni, Przedsiębiorstwa, Przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne, Służby publiczne

Rezygnuje się z określania Typu beneficjenta szczegółowego poprzez wykreślenie tego typu oraz wszystkich ujętych typów szczegółowych Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe, Wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS.

- f. w polu Grupa docelowa zapis w brzmieniu: *mieszkańcy obszaru transformacji* otrzymuje brzmienie: ***mieszkańcy obszaru transformacji, osoby dorosłe, dzieci i młodzież, pracownicy lub przedstawiciele organizacji społeczeństwa obywatelskiego.***

- g. W polu Wskaźnik produktu dodano:

- *WLWK-EECO01 Całkowita liczba osób objętych wsparciem*
- *PROG-FEMPR40 Liczba projektów, w których sfinansowano działania infrastrukturalne*
- *WLWK-PLTO010 Liczba przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego (w tym wolontariuszy) objętych wsparciem w programie.*

- h. W polu Wskaźnik rezultatu dodano:

- *WLWK-PLTR001 Liczba inicjatyw lokalnych*
- *WLWK-PLTR007 Liczba przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego, którzy zdobyli nowe umiejętności, wiedzę lub uzyskali kwalifikacje*

- r) w działaniu 8.8 ***Pozyskiwanie inwestycji tworzących miejsca pracy***

- a. w części dotyczącej opisu działania zapis w brzmieniu:

W ramach tego działania wsparcie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia ukierunkowane na tworzenie warunków rozwoju oraz podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Małopolski Zachodniej (tj. na terenie powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego lub wadowickiego).

Dofinansowanie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia tworzące korzystne warunki do przyciągnięcia nowych inwestorów poprzez wsparcie procesu inwestycyjnego w regionie obejmujące m.in. przygotowanie oferty inwestycyjnej terenów

poprzemysłowych Małopolski Zachodniej dostosowanej do indywidualnych potrzeb inwestorów, usługi informacyjne dla inwestorów.

Wsparcie będzie skierowane głównie do administracji publicznej, instytucji otoczenia biznesu i będzie dotyczyć m. in. usług doradczych/konsultingowych dot. opracowania analizy rynku lokalnego i przygotowania oferty inwestycyjnej (także w wersji obcojęzycznej), udziału w targach międzynarodowych, organizacji misji gospodarczych dla pozyskania nowych inwestorów, tworzenia/włączania w partnerstwa międzyregionalne/międzynarodowe oraz szkoleń podnoszących kompetencje kadr JST/IOB w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestorów.

Działania te przyczynią się do rozwoju istniejących obszarów aktywności gospodarczej i powstawania lokalnych firm oraz tworzenia nowych miejsc pracy.

Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów, ujęte zostaną w regulaminie naboru.

otrzymuje brzmienie:

W ramach działania wspierany będzie następujący typ projektu:

A. Wsparcie działań na rzecz pozyskiwania inwestycji tworzących miejsca pracy

W ramach tego działania wsparcie będą mogły uzyskać przedsięwzięcia ukierunkowane na tworzenie warunków rozwoju poprzez poszukiwanie nowych inwestorów zainteresowanych lokowaniem inwestycji na terenie Małopolski Zachodniej (tj. na terenie powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego lub wadowickiego). Interwencja będzie realizowana w celu zwiększenie poziomu inwestycji na wspieranym obszarze.

Wsparciem objęte zostaną kompleksowe działania na rzecz pozyskania i wsparcia inwestorów polegające w szczególności na:

- **przygotowaniu oferty inwestycyjnej regionu, w tym tworzeniu i aktualizacji ofert inwestycyjnych typu greenfield i brownfield, terenów przemysłowych, magazynowych, wolnych powierzchni biurowych,**
- **przygotowaniu oferty inwestycyjnej odpowiadającej indywidualnym potrzebom inwestorów,**
- **zapewnieniu wsparcia inwestorom w trakcie przygotowywania inwestycji oraz podczas jej realizacji, w tym analizy rynku lokalnego, doradztwo lokalizacyjne, audyt nieruchomości, świadczenie usług informacyjnych m.in na temat warunków formalno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej na wspieranym obszarze, dostępnych form wsparcia inwestycji, pomocy publicznej, wsparcie w niezbędnych procedurach administracyjnych, występujących w trakcie realizacji procesu inwestycyjnego, pomoc w nawiązaniu kontaktu z uczelniami, instytucjami otoczenia biznesu, integracja z lokalną społecznością biznesową, startupami, informacje na temat instrumentów rozwoju biznesu.**
- **udziale w targach międzynarodowych, organizacji misji gospodarczych dla pozyskania nowych inwestorów,**
- **udziale w międzynarodowych sieciach współpracy, tworzeniu/włączaniu w partnerstwa międzyregionalne/międzynarodowe,**
- **udziale w szkoleniach podnoszących kompetencje kadr JST/IOB w zakresie pozyskiwania i obsługi inwestorów.**

Interwencja skierowana jest głównie do administracji publicznej, instytucji otoczenia biznesu na realizację działań przyczyniających się do rozwoju

istniejących obszarów aktywności gospodarczej poprzez lokowanie na nich nowych firm oraz tworzenia nowych miejsc pracy. Efektem realizowanych działań będzie wzrost poziomu inwestycji na wspieranych obszarach.

Działania/Usługi będą świadczone z uwzględnieniem podejścia popytowego, tj. na etapie oceny przedsięwzięcia, w procedurze wyboru do dofinansowania, obligatoryjnie weryfikowane będzie, czy wnioskodawca przedstawił analizę popytu na działania planowane w ramach projektu, sporządzoną na podstawie wiarygodnych źródeł danych oraz określającą skalę zainteresowania ze strony ostatecznych odbiorców wsparcia.

Wsparcie kierowane do przedsiębiorstw może stanowić pomoc de minimis. W ramach działania wyłączone jest wsparcie w zakresie tworzenia terenów inwestycyjnych.

Beneficjenci będą zobowiązani do współpracy w ramach projektu koordynacyjnego realizowanego w ramach działania 1.15 D. w obszarze wsparcia procesu inwestycyjnego.

Instytucje otoczenia biznesu - podmioty nie działające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe, zgodne z zapisami statutów lub dokumentów równoważnych, prowadzące działalność mającą na celu tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju innowacji i przedsiębiorczości.

Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów, ujęte zostaną w regulaminie naboru.

- b. w polu pomoc publiczna – unijna podstawa prawna, zapis w brzmieniu:

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023), Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.)

otrzymuje brzmienie:

Bez pomocy, Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L z 15.12.2023)

- c. w polu pomoc publiczna – krajowa podstawa prawna zapis w brzmieniu:

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie udzielania mikroprzedsiębiorcom, małym lub średnim przedsiębiorcom pomocy na usługi doradcze oraz na udział w targach w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2023 poz. 1399), Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)

otrzymuje brzmienie:

Bez pomocy, Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 kwietnia 2024 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021–2027 (Dz.U. 2024 poz. 598)

- d. w polu Typ beneficjenta – ogólny zapis w brzmieniu:

Administracja publiczna, Instytucje wspierające biznes, Organizacje społeczne i związki wyznaniowe, Służby publiczne

otrzymuje brzmienie:

Administracja publiczna, Instytucje wspierające biznes, Służby publiczne

e. w polu Typ beneficjenta – szczegółowy zapis w brzmieniu:

Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego, Organizacje pozarządowe

otrzymuje brzmienie:

Instytucje otoczenia biznesu, Jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, Jednostki Samorządu Terytorialnego

f. W polu Grupa docelowa – zapis w brzmieniu:

MSP

otrzymuje brzmienie:

Przedsiębiorstwa, w tym MŚP

g. w polu Wskaźnik produktu dodano poniższe wskaźniki:

- ***RLRO001 Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw***
- ***PLRO002 Liczba wspartych małych przedsiębiorstw***
- ***PLRO003 Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw***
- ***PLRO004 Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw***
- ***RCO004 Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie niefinansowe***
- ***PLRO163 Liczba nowych inwestorów***
- ***PLRO164 Liczba imprez targowo-wystawienniczych, w których beneficjent brał udział jako wystawca***
- ***RCO001 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem(w tym: miko, małe, średnie)***

h. W polu Wskaźnik rezultatu dodano poniższe wskaźniki:

- ***PLRR080 Liczba kontaktów biznesowych***
- ***PLRR085 Liczba obsłużonych inwestorów***

s) w działaniu 8.12 ***Transformacja transportu***

a) W części dotyczącej opisu działania:

- a. dodano zapis wskazujący, że w ramach działania wsparcie uzyskują projekty realizowane na obszarze Małopolski Zachodniej (tj. na terenie powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego lub wadowickiego),
- b. zmieniono nazwę typu projektu F na ***Infrastruktura zrównoważonej mobilności miejskiej – ścieżki rowerowe***,
- c. doprecyzowano, jakie działania mogą być dodatkowo elementem szerszego projektu wskazanego w ramach typów A-F,
- d. uzupełniono zapis wskazujący, że typy projektów mogą być łączone o wskazanie, że ***„z wyłączeniem sytuacji, gdy nabór ogłaszany jest dla jednego typu projektu”***.

t) w działaniu 8.13 **Zagospodarowanie terenów i obiektów zdegradowanych**

a. W części dotyczącej opisu działania zapis w brzmieniu:

Typ projektu A. Nadanie terenom i obiektom zdegradowanym nowych funkcji społecznych, gospodarczych, przyrodniczych i mieszkaniowych - alokacja 26 000 000 euro

Obszar Małopolski Zachodniej (tj. teren powiatów: chrzanowskiego, olkuskiego, oświęcimskiego lub wadowickiego) wymaga inwestycji związanych z łagodzeniem negatywnych skutków działalności przemysłowej i górniczej. W związku z tym konieczne jest podjęcie działań związanych ze wsparciem rekultywacji, w tym remediacji, renaturyzacji i zagospodarowania terenów lub obiektów dotkniętych skutkami działalności przemysłowej lub górniczej (zdefiniowanymi poniżej), zmierzających do nadania w ramach projektu nowych funkcji gospodarczych, społecznych, środowiskowych lub mieszkaniowych.

Definicje:

- teren zdegradowany to teren zanieczyszczony lub teren, którego naturalne ukształtowanie zostało zmienione w sposób niekorzystny w wyniku działalności górniczej lub przemysłowej.*
- teren zdewastowany to teren, który utracił całkowicie wartość użytkową w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej lub górniczej.*
- teren pogórnicy – teren przekształcony wpływami działalności górniczej, stanowiącej przestrzeń w całości lub części zlikwidowanego zakładu górniczego po wygaśnięciu jego koncesji.*
- teren poprzemysłowy – zdegradowany/zdewastowany nieużytkowany lub nie w pełni wykorzystany teren, który pierwotnie przeznaczony był pod działalność gospodarczą, która została zakończona. Pojęciem tym określa się również obszary zdegradowane/zdewastowane przez działalność przemysłową, np. ze względu na skażenie wód i gleb, czyli najbliższe otoczenie zakładów przemysłowych. Obiekty zlokalizowane na w/w terenach mogą być objęte wsparciem pod warunkiem nadania im funkcji, gospodarczych, środowiskowych, społecznych, mieszkaniowych. Interwencja ma na celu przywrócenie wskazanych powyżej terenów do ponownego użytkowania, poprzez:*
 - rekultywacje, tj. nadanie lub przywrócenie ww. terenom wartości użytkowych lub przyrodniczych przez m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, odtworzenie gleb.*
 - remediacje, tj. poddanie gleby, ziemi i wód gruntowych działaniom mającym na celu usunięcie lub zmniejszenie ilości substancji powodujących zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu dla środowiska, ich kontrolowanie oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się, tak aby teren zanieczyszczony przestał stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi lub stanu środowiska, z uwzględnieniem obecnego i, o ile jest to możliwe, planowanego w przyszłości sposobu użytkowania terenu.*
 - renaturyzacje tj. likwidację zbędnych przekształceń cieków wodnych, przywrócenie rzece, uregulowanej uprzednio przez człowieka, stanu zbliżonego do*

naturalnego istniejącego przed regulacją lub występującego w naturze - wyłącznie jako element projektu dotyczącego rekultywacji lub remediacji. Nowe funkcje gospodarcze, społeczne, środowiskowe, mieszkaniowe obejmują odpowiednio:

a) gospodarcza - realizowane będą przedsięwzięcia z zakresu tworzenia i rozbudowy infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego – tworzenie oraz rozbudowa stref aktywności gospodarczej (SAG) / terenów inwestycyjnych. SAG / teren inwestycyjny to wydzielony pod względem obszarowym i przygotowany do inwestycji teren o powierzchni co najmniej 2 ha, odpowiadający zapotrzebowaniu potencjalnych inwestorów (w odniesieniu do tzw. SAG rozproszonych, tj. zlokalizowanych na terenach nie tworzących obszaru zwartego, przynajmniej jedna z części strefy musi obejmować teren o powierzchni co najmniej 2 ha), na którym zgodnie z planem zagospodarowania przestrzennego lub dokumentem równoważnym, jest prowadzona działalność gospodarcza lub będzie prowadzona działalność gospodarcza.

Powierzchnię SAG odnosi się do obszaru objętego projektem, przy czym np. w sytuacji poszerzania istniejącej SAG, jeżeli bezpośrednio działania inwestycyjne prowadzone będą również na funkcjonującej części SAG (dozbrojenie SAG), projekt dotyczy faktycznego obszaru strefy, objętego inwestycją.

Usytuowanie tworzonej lub rozbudowywanej SAG musi wynikać z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub dokumentu równoważnego.

b) środowiskowa – realizowane będą projekty, które powinny prowadzić m.in. do rozwoju nowych terenów zielonych i zielonej infrastruktury, a także terenów spełniających funkcje publiczne, rekreacyjne, społeczne lub przyrodnicze, np. parki miejskie, zieleńce, ścieżki edukacyjne, place zabaw, inna ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna. Możliwe będą działania dotyczące m.in. oczyszczania gleby, ziemi i wód gruntowych, ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, nasadzenia roślinności, zalesiania, zadrzewiania, zmiana ukształtowania terenu i niezbędnych instalacji lub urządzeń, roboty demontażowe i rozbiórkowe, zbieranie, transport oraz odzysk lub unieszkodliwienie odpadów zalegających na danym terenie (w przypadku usuwania azbestu/ wyrobów zawierających azbest, wsparcie zgodnie z warunkami określonymi w programie regionalnym).

c) społeczna – dopuszcza się budowę nowych budynków, przebudowę, modernizację, renowację, adaptację, zdegradowanych budynku/ów lub przestrzeni wraz z ich wyposażeniem celem nadania im nowych funkcji społecznych (np. świetlice środowiskowe, kluby seniora, przedszkola) lub kulturalnych (np. centra kultury, muszle koncertowe). Wsparcie nie dotyczy infrastruktury oświaty, nauki, ochrony zdrowia, turystyki. Wsparcie zgodnie z warunkami określonymi dla analogicznych zakresów wsparcia w programie regionalnym.

d) mieszkaniowa - dopuszcza się budowę nowych budynków, przebudowę, modernizację, renowację, adaptację, zdegradowanych budynku/ów nie funkcjonujących, z przeznaczeniem na mieszkania chronione, wspomagane, socjalne lub komunalne (mieszkania komunalne, tj. mieszkania wchodzące w skład

mieszkańcowego zasobu gminy), które będą wykorzystywane na rzecz osób w trudnej sytuacji życiowej zgodnie z Ustawą z dn. 12.03.2004 r. o pomocy społecznej lub w sytuacjach kryzysowych. Zasoby mieszkaniowe tworzone w ramach wsparcia będą położone w miejscach z dostępem do komunikacji i usług publicznych, co pozwoli skutecznie przeciwdziałać segregacji przestrzennej i pozwoli osobom z nich korzystającym na bycie częścią społeczności lokalnej.

Każda interwencja w zakresie funkcji mieszkaniowych lub usług społecznych (pkt. c) oraz d)) będzie odpowiadać na wyzwania i deficyty określone w Regionalnym Planie Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji opracowanym przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.

Typ projektu B. Dofinansowanie działań i dokumentacji planistycznej dotyczących zagospodarowania terenów i obiektów pogórnich lub przemysłowych - alokacja 3 446 000 euro

W ramach działania dofinansowanie mogą uzyskać projekty związane z opracowaniem dokumentacji planistycznej dla terenów i obiektów pogórnich lub przemysłowych, w tym budowlanej i technicznej, ale i dokumentacji koncepcyjnej, studyjno-planistycznej, przygotowywanych w kontekście sprawiedliwej transformacji. Efektem udzielonego dofinansowania będzie uzyskanie możliwie kompleksowej dokumentacji projektowej, w tym w szczególności, studium wykonalności, projektu budowlanego, dokumentacji wykonawczej, decyzji środowiskowej, niezbędnych ekspertyz (z zastrzeżeniem wymogów obowiązującego stanu prawnego na dzień aplikowania o wsparcie), umożliwiającej szybsze podjęcie starań o otrzymanie wsparcia na docelowe przedsięwzięcie inwestycyjne w ramach programów realizujących politykę spójności i innych w przypadku braku możliwości wnioskowania o wyżej wymienione (konieczne uzasadnienie prawne lub programowe) oraz pozwalające na rozpoczęcie lub przyspieszenie właściwej fazy inwestycyjnej przedsięwzięcia docelowego. Tak określonego celu działania nie realizują projekty, których jedynym rezultatem jest opracowanie Programu funkcjonalno –użytkowego. Typy projektów mogą być łączone.

Dodatkowe warunki:

- Wsparcie może być udzielone w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obciążony odpowiedzialnością za sfinansowanie remediacji lub rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz Dyrektywą 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 21.04.2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu.*
- Wspierane będą działania uwzględniające regulacje dotyczące odpowiedzialności za szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego (jeśli dotyczy),*
- Zgodność z zasadą deinstytucjonalizacji - wydatki nie mogą dotyczyć infrastruktury opieki instytucjonalnej, rozumianej zgodnie z wytycznymi Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej w zakresie realizacji projektów z udziałem EFS+ w regionalnych programach na lata 2021-2027.*

- *Niekwalifikowana będzie budowa nowej infrastruktury drogowej (w tym parkingów), chyba że stanowi integralną część projektu i nie jest dominującą częścią projektu, a jej koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowanych projektu oraz spełnia warunki określone dla tego typu inwestycji w programie regionalnym. Beneficjentami w tym działaniu mogą być wyłącznie podmioty wskazane w części typ beneficjenta – szczegółowy oraz jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
Projekty objęte regułami pomocy publicznej nie mogą korzystać z dofinansowania ze środków budżetu państwa.
Szczegółowe warunki wsparcia oraz zasady realizacji projektów, ujęte zostaną w regulaminie naboru.*

otrzymuje brzmienie:

W części dotyczącej opisu działania 8.13 A zmieniono zasadniczo całe zapisy karty działania, usunięto typ projektu B Dofinansowanie działań i dokumentacji planistycznej dotyczących zagospodarowania terenów i obiektów pogórnich lub przemysłowych z uwagi na ograniczoną liczbę znaków – wprowadzając ich następujące brzmienie:

Typ projektu A. Nadanie terenom i obiektom zdegradowanym nowych funkcji

Zaplanowana interwencja zakłada podjęcie działań związanych z zagospodarowaniem (lub jeśli to konieczne rekultywację w tym remediację) zdegradowanych, zdewastowanych, przemysłowych terenów, obiektów zmierzających do nadania im w ramach projektu nowych funkcji środowiskowych, społecznych lub gospodarczych.

•teren zdegradowany to teren, którego wartość użytkowa zmalała np. poprzez zanieczyszczenie, skażenie lub zmianę naturalnego ukształtowania terenu w wyniku dział. przem., w tym górniczej lub innej działalności człowieka. To również teren, w którym nastąpiła szkoda w środowisku (np. deformacje ciągłe terenu) lub występuje historyczne zanieczyszczenie terenu.

•teren zdewastowany to teren, który utracił całkowicie wartość użytkową np. poprzez zanieczyszczenie, skażenie czy zmianę naturalnego ukształtowania terenu w wyniku dział. przem., w tym górniczej lub innej działalności człowieka. To również teren, w którym nastąpiła szkoda w środowisku (np. deformacje nieciągłe terenu) lub występuje historyczne zanieczyszczenie terenu.

•teren przemysłowy – teren, na którym odbywała się w przeszłości produkcja przemysłowa, np. wydobywanie kopalin z podziemnych, odkrywkowych bądź otworowych zakładów górniczych które zostały zlikwidowane, również teren usług dla przemysłu, w tym również np. zaplecza administracyjne i badawcze, ujęcia wody i zbiorniki retencyjne oraz

teren, na który przemysł oddziaływał np. zanieczyszczone lub skażone wody i gleby, deformacje terenu.

Na w/w terenach dopuszcza się budowę nowych obiektów, jak również adaptację i rozbudowę istniejących obiektów pod warunkiem nadania im nowych funkcji środowiskowych, społecznych lub gospodarczych.

Jeśli w/w tereny były już wcześniej poddane rekultywacji, remediacji np. w przypadku, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu sfinansował z własnych środków rekultywację (zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”) lub w/w tereny zostały zredukowane w wyniku sukcesji przyrodniczej czy też wypłukiwania przez deszcze (na takich terenach nie są przekroczone normy zanieczyszczeń, zróżnicowane w zależności od funkcji wynikające z obowiązujących przepisów prawa) to wówczas dopuszcza się jedynie samo zagospodarowanie tych terenów bez konieczności ich rekultywacji.

W powyższych przypadkach Wnioskodawca musi udowodnić, że działania zostały zaplanowane w taki sposób, że ich realizacja zapewni osiągnięcie oczekiwanych funkcji z uwzględnieniem bezpieczeństwa ostatecznych odbiorców inwestycji. Niezbędne będzie przedstawienie:

decyzji starosty o uznaniu rekultywacji za zakończoną, lub
 dokumentu/wyników badań potwierdzających, że teren, na którym będzie realizowana inwestycja w wyniku działań podjętych w ramach projektu ostatecznie nie będzie stanowił zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, lub
 raportu o znajomości historii działalności przemysłowej, jak również po jej zakończeniu i braku uciążliwości dla środowiska lub redukcji zanieczyszczeń w długim okresie jaki upłynął od zakończenia działalności przemysłowej, wskaźnikiem czego jest np. roślinność z naturalnej sukcesji. Priorytetowo traktowane będą projekty, które będą prowadzić do rozwoju nowych funkcji środowiskowych lub społecznych.

•funkcja środowiskowa – rozwój nowych terenów zielonych, z uwzględnieniem wykorzystania naturalnej sukcesji przyrody i działań na rzecz czynnej ochrony przyrody, zielonej infr., a także terenów zielonych spełniających funkcje rekreacyjne, przyrodnicze, np. parki miejskie, zieleńce, ścieżki edukacyjne, place zabaw, inna ogólnodostępna infr. rekreacyjna (tam gdzie to możliwe i zasadne biorąc pod uwagę zanieczyszczenie terenu); dopuszczalne jest także sfinansowanie elementów dodatkowych, np. ścieżek, ławek, koszy na śmieci, infr. oświetleniowej, ciągów pieszo-rowerowych, siłowni plenerowych, ścieżek rowerowych.

•funkcja społeczna – dopuszcza się budowę nowych budynków oraz przebudowę, remont i adaptację istniejących budynków lub przestrzeni wraz z ich wyposażeniem celem nadania im nowych funkcji społecznych (np. świetlice środowiskowe, kluby seniora, zaplecza socjalne) lub kulturalnych (np. ośrodki kultury, przestrzenie do organizacji wydarzeń kulturalnych). Dopuszcza się także budowę nowych budynków, przebudowę, renowację,

adaptację, zdegradowanych budynku/ów nie funkcjonujących, z przeznaczeniem wyłącznie na mieszkania chronione, wspomagane, socjalne lub komunalne (mieszkania komunalne, tj. mieszkania wchodzące w skład mieszkaniowego zasobu gminy).

Wsparcie nie dotyczy infrastruktury oświaty, nauki, ochrony zdrowia.

•funkcja gospodarcza – możliwa jest budowa i rozbudowa infrastruktury na rzecz rozwoju gospodarczego, tworzenie nowych oraz rozbudowa istniejących terenów inwestycyjnych (rozumiana jako poszerzenie o nowe tereny). Wsparcie może obejmować m.in. przygotowanie i uporządkowanie terenu, kompleksowe uzbrojenie terenu inwestycji poprzez budowę niezbędnej infr. technicznej (sieci uzbrojenia), budowę wewnętrznego układu komunikacyjnego, tj. dróg oraz infr. służącej do przemieszczania się po terenie inwestycyjnym – w tym np. chodniki, drogi rowerowe, parkingi) oraz wyposażenie w niezbędną do funkcjonowania infr. w tym budynki. Wydatki na istniejących terenach inwestycyjnych będą uznane za kwalifikowalne jedynie w sytuacji jeśli są one niezbędne do zapewnienia pełnej funkcjonalności całego terenu inwestycyjnego. Natomiast drogi dojazdowe do tworzonych/ rozbudowywanych terenów inwestycyjnych mogą być kwalifikowalne pod warunkiem spełnienia następujących zasad określonych dla priorytetu 7. FEM 21-27, zgodnie z którymi: nie będą wspierane inwestycje w elementy infr. drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu, a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. Do limitu 15% nie wchodzi elem. infr. drogowej przeznaczone do ruchu pieszego i rowerowego. W miastach projekty te nie mogą obejmować budowy nowych dróg lub parkingów oraz w odniesieniu do istniejących - zwiększenia ich pojemności lub przepustowości, ani nie mogą w żaden inny sposób przyczyniać się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego.

Dodatkowe warunki:

W przypadku typu projektu A nie ma zastosowania zasada zanieczyszczający płaci w sytuacji gdy:

teren zdegradowany, zdewastowany, przemysłowy był już wcześniej poddany rekultywacji, remediacji i obecnie wymaga tylko zagospodarowania np. w przypadku, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów sfinansował z własnych środków remediację lub rekultywację (zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz Dyrektywą 2004/35/WE Par. Eur. i Rady z dnia 21.04.2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu).

na terenie zdegradowanym, zdewastowanym, przemysłowym zanieczyszczenia zostały zredukowane w wyniku sukcesji przyrodniczej czy też wypłukiwania przez deszcze. Na takich terenach nie są przekroczone

normy zanieczyszczeń. Teren wówczas nie wymaga rekultywacji, a jedynie zagospodarowania.

W powyższych przypadkach Wnioskodawca musi udowodnić, że działania zostały zaplanowane w taki sposób, że ich realizacja zapewni osiągnięcie oczekiwanych funkcji z uwzględnieniem bezpieczeństwa ostatecznych odbiorców inwestycji. Niezbędne będzie przedstawienie:

- decyzji starosty o uznaniu rekultywacji za zakończoną, lub**
- dokumentu/ wyników badań potwierdzających, że teren, na którym będzie realizowana inwestycja w wyniku działań podjętych w ramach projektu ostatecznie nie będzie stanowił zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi, lub**
- raportu o znajomości historii działalności przemysłowej, jak również po jej zakończeniu i braku uciążliwości dla środowiska lub redukcji zanieczyszczeń w długim okresie jaki upłynął od zakończenia działalności przemysłowej, wskaźnikiem czego jest np. roślinność z naturalnej sukcesji.**

•Wydatki związane z rekultywacją (w tym remediacją) będą kwalifikowalne wyłącznie w przypadkach, gdy podmiot odpowiedzialny za degradację terenu czy też nielegalne składowanie odpadów nie może być zidentyfikowany lub nie może zostać obarczony odpowiedzialnością za sfinansowanie rekultywacji zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” oraz Dyr. 2004/35/WE Parl. Eur. i Rady z dnia 21.04.2004 r. w spr. odp.za środ. w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środ. natu. (wydatki typu: oczyszczanie gleby, ziemi i wód gruntowych, ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń, likwidacji nielegalnych składowisk odpadów, transport oraz odzysk lub unieszkodliwienie odpadów zalegających na danym terenie). W sytuacji w której Wnioskodawca przedstawił decyzję starosty o uznaniu rekultywacji za zakończoną, a konieczne będą dalsze działania służące podnoszeniu jakości i parametrów ziemi, wówczas takie wydatki będą uznane za kwalifikowalne.

•Wspierane będą działania uwzględniające regulacje dot. odpowiedzialności za szkody spowodowane ruchem zakładu górniczego (jeśli dotyczy).

•Konieczne jest zapewnianie zgodność z zasadą deinstytucjonalizacji - wydatki nie mogą dot. infr. opieki instytucjonalnej, rozumianej zgodnie z wytycznymi MFiPR w zakresie realizacji projektów z udziałem EFS+ w reg. prog. na lata 21-27. Szkoły spec. i inne placówki prowadzące do segregacji lub utrzymania segregacji jakiejkolwiek grupy defaworyzowanej i/lub zagrożonej wyklucz.spół. nie będą wspierane w zakresie infra. i wyposażenia.

•Projekty muszą być ogólnodostępne i nie mogą generować dochodów/ być nieefektywne finansowo.

Wydatki niekwalifikowane:

- **budowa nowej infr. drogowej (w tym parkingów), chyba że stanowi integralną część projektu a jej koszt nie przekracza 15% kosztów kwali. Projektu**

- **infrastruktura administracyjno - biurowa (za wyjątkiem części funkcjonalnie związanych z planowaną inwestycją)**
 - **inwestycje dotyczące infrastruktury wodno – kanalizacyjnej (jako samodzielne projekty)**
- b. w polu Typ beneficjenta – ogólny, dodaje się zapis w brzmieniu:
Partnerstwa, Instytucje wspierające biznes
- c. w polu Typ beneficjenta – szczegółowy, dodaje się zapis w brzmieniu:
Klasy, Instytucje otoczenia biznesu
- d. w polu Typ beneficjenta – szczegółowy, usuwa się zapis w brzmieniu:
Podmioty zarządzające terenami inwestycyjnymi
- e. W polu **Wskaźnik produktu**, dodaje się zapis w brzmieniu:
- *PROG-FEMPP41 Powierzchnia zagospodarowanych terenów*
 - *PROG-FEMPP42 Liczba zagospodarowanych obiektów*
- f. W polu **Wskaźnik rezultatu** dodaje się zapis w brzmieniu:
- *PROG-FEMPR43 Liczba nowych funkcji na terenach zagospodarowanych*
- u) **Tabela finansowa nr 2:**
- dokonano przesunięć finansowych pomiędzy następującymi działaniami:
 - a) przesunięcie **160 000 EUR** z działania 4.1 *Drogi regionalne* na działanie 4.3 *Drogi powiatowe*.
 - b) przesunięcie **6 000 000 EUR** z działania **6.17 Aktywizacja społeczno-zawodowa - RLKS** na działanie **6.22 Wsparcie usług społecznych i zdrowotnych w regionie - RLKS**
 - c) przesunięcie **3 988 742 EUR** z:
 - działania **6.5 Wsparcie na rzecz równouprawnienia oraz godzenia życia zawodowego z prywatnym – 876 182 EUR**,
 - działania **6.6 Rozwój kompetencji kadr i adaptacja do zmian - 2 112 560 EUR**,
 - działania **6.11 Wsparcie kształcenia zawodowego – 1 000 000 EUR**,
 na działanie **6.21 Wsparcie usług społecznych w regionie**
 - d) przesunięcie **500 000 EUR** z działania **6.34 Wsparcie usług zdrowotnych - ZIT** na działanie **6.33 Wsparcie usług społecznych w regionie – ZIT**
 - e) przesunięcie **1 965 638 EUR** z działania **2.19 Poprawa efektywności energetycznej - ZIT - dotacja (78 836 EUR)** oraz z działania **2.21 Wsparcie rozwoju OZE - ZIT - dotacja (1 886 802 EUR)** na:
 - działanie **2.23 Gospodarowanie wodami - ZIT**, w wysokości **848 805 EUR**

- działanie **2.24 Rozwijanie systemu gospodarki wodno-ściekowej - ZIT**, w wysokości **731 118 EUR**
 - działanie **2.25 Rozwijanie systemu gospodarki odpadami - ZIT**, w wysokości **385 715 EUR**
- f) przesunięcie **1 170 000 EUR** z działania **6.13 Lokalne inicjatywy edukacyjne** na działanie **6.9 Wsparcie wychowania przedszkolnego**
- g) przesunięcie **1 228 900 EUR** z działania **6.29 Wsparcie wychowania przedszkolnego - ZIT** na działanie **6.38 Wsparcie edukacji włączającej w wychowaniu przedszkolnym – ZIT**

Zmiany finansowe wynikające z ww. przesunięć wprowadzono również w adekwatnych do przesunięć kartach działań, w polach dotyczących alokacji ogółem oraz alokacji UE.

v) **Tabela finansowa nr 3:**

- zaktualizowano tabelę zawierającą kategorie interwencji w związku z wprowadzonymi przesunięciami alokacji.